

ISBN: 978-975-2482-58-6

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 25

Kırk Soruda Dizisi

Editör

Aykut Ertuğrul

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Nisan 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 12227

Merkez Mah. 29 Ekim Cad.

İhlas Plaza No: 11 A/41

Yenibosna Bahçelievler / İstanbul

Tel: 212.454 37 11

40 Soruda Postmodern Edebiyat

HAZIRLAYAN
ERTAN ÖRGEN

KETEBE

Ertan Örgen

1969 Konya doğumlu. Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. Aynı üniversitede yüksek lisans ve doktora yaptı. Milli Eğitim Bakanlığında ve Selçuk Üniversitesinde çalıştı. Balıkesir Üniversitesinde öğretim üyesidir.

Kitapları: *Samet Ağaoğlu, Hayatı, Hikâyeleri ve Hatıraları Üzerinde Bir Araştırma, Ankara 2009. Baskı ve Kaçış Problemi Adalet Ağaoğlu'nun Oyunları, Konya 2009. Türk Şiirinde Gelenek Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri, Konya 2010. Öykümüzün İzinde, İstanbul 2015, Romanın Krizi, İstanbul 2017.*

İçindekiler

Sunuş.....	9
------------	---

Tanım ve İlişkiler

Cevat Özyurt

1. Modern ve postmodern ayrımı nasıl belirlenebilir, ilişkisi nedir?.....13
2. Postmodern düşüncenin kaynakları nelerdir? 16
3. Postmodern teoriler denilince belli başlı olarak hangilerini sıralayabiliriz? 18

Mehmet Narlı

4. Postmodern edebiyatı nasıl tanımlayabiliriz? 20
5. Modern edebiyatla postmodern edebiyat arasında temel farklar nelerdir? 23
6. Postmodern edebiyat; anti-edebiyat, edebiyatın sessizliği sayılabilir mi? 27

Osman Bayraktar

7. Postmodernin ekonomiyile ilişkisi nedir? Edebiyata yansımaları ne şekildedir? 29

8. Postmodernin siyasetle ilişkisi nedir?
Edebiyata yansımaları ne şekildedir? 32
9. Postmodernin teknolojiyle ilişkisi nedir?
Edebiyata yansımaları ne şekildedir? 35
10. Bütün bu ilişkiler ağı bir kültür endüstrisi sayılabilir mi? 38

Ahmet Sarı

11. Postmodern edebiyatın dünyada belli başlı dönemlerinden söz edilebilir mi? 40
12. Dünya edebiyatında postmodernin önemli yazar ve eserleri hangileridir? 42
13. Bu eserlerin tipik özellikleri var mıdır? 43
14. Postmodern edebiyat dolayısıyla küresel bir edebiyat kanonundan söz edebilir miyiz? 47
15. Postmodern edebiyat eserlerinin sinemadaki yansımaları hakkında neler söylenebilir? 49

Şaban Sağlık

16. Yeraltı edebiyatı ile postmodern anlatımlar birbirine zıtlık taşır mı? 50
17. Postmodern edebiyat bir kaçış edebiyatı diye tanımlanabilir mi? 53
18. Postmodern edebiyatın dil tasarrufu hakkında neler söylenebilir? 56
19. Postmodern edebiyattaki ironi kullanımı aslında bir çıkışsızlık anlamına mı geliyor? 59
20. Bunları yapısalcı yaklaşımın sonucu diye değerlendirebilir miyiz? 61

Postmodern Kurmaca

Bedia Koçakođlu

21. Postmodernin sıklıkla başvurduğu fantastik türün önceki özellikleri nelerdir? Postmodern edebiyatta farklı mıdır? 65
22. Postmodernlik bilimkurguyu etkilemiş midir? 67
23. Postmodern kurgularda polisiye neden vazgeçilmez bir özellik taşımaktadır? 69
24. Postmodern edebiyatın kahramanlarının tipik özellikleri nelerdir? 71
25. Postmodern edebiyatın ütopya ve distopya ile ilgisi nedir? 74

Dilek Çetindaş

26. Postmodern kurmaca denilince üstkurmaca mı akla gelmelidir? 77
27. Metinlerarasılık nedir? 80
28. Metinlerarasılıkla ilgili Türk romanından hangi örneği veya örnekleri verebiliriz? 84
29. Pastiş ve parodinin metinlerarasılıkla ilgisi nedir? 87
30. Başka teknik özellikler de var mıdır? 91

Melih Erzen

31. Postmodern edebiyattaki belirgin temalar nelerdir? 95
32. Postmodernizm öykü ve romanımızı nasıl etkiledi? 98
33. Türk öyküsünde postmodernin önemli yazar ve eserleri hakkında neler söylenebilir? 101
34. Türk romanında postmodernin önemli yazar ve eserleri hakkında neler söylenebilir? 105

Postmodern Edebiyat Eleştirisi

Ülkü Eliuz

35. Edebiyat eleştirisinde modernitenin getirdiği yazara dönük, metne dönük ölçütler ne demektir? Bunlar bugün eskimiş midir? 113
36. Postmodern edebiyatta okura dönük eleştiri anlayışı nedir? 116
37. Eleştiri işlevsizleşmekte midir? Bu yaklaşımla bir edebiyat eserini nasıl ele alabiliriz? 120

Müge Göncü

38. Dijital ortamın postmodern edebiyatla etkileşimi, ilgisi nedir? 124
39. Popülerlik ve kalıcılık açısından postmodern romanlar hakkında neler söylenebilir? 127
40. Türkçeye çevrilen önemli postmodern romanların kısa bir listesini yapabilir miyiz? 130

Yazarlar 133

Okuma Kaynakçası 135

Sunuş

Makedonyalı öykücü Aleksandr Prokopiev'in kendi öyküsünün kaynaklarını anlatırken örnek verdiği hikâyeye, bana modern ile postmodern arasındaki farkı da düşündürmüştü. Hikâyeyi bu açıdan biraz değiştirirsek ayrımı da gösterebiliriz: Büyükbaba, torunu ile kar yağın bir akşam caddede yürümektedir. Torun, büyükbabanın ayak izlerine bakar. Onun kocaman ayakkabısının karda açtığı boşluğa, minik ayaklarını koyarak onu takip eder. *Bu geleneksel anlatıdır.* Büyükbaba aynı manzara eşliğinde torunu ile büyük bir binanın önünde yürür ve torunu da onun ayak izlerine basar. Büyükbaba başını kaldırıp dükkânların ışıklarına bakarken bir kartanesi gözüne isabet eder ve dengesini kaybedip torununun üstüne düşer. Çocuk ağlar, büyükbaba onu çok sevmektedir, *torununu ayağa kaldırır ve göz kırpar. İkisi de gülerler.* *Bu da postmoderne örnek olabilir.* Bir ayrıntı ile kurgu genişletilir ve oyuna dönüştürülür. O kendi hikâyesini besleyen anlatımlara örnek vermişti, italik ilaveleri ben yaptım.

Postmodernizm, kavram olarak tartışılırken liberal ekonomiden, kapitalizmin bir üst aşamasına; simülasyondan modernin bir devamı olduğuna; geleneksel değerlerin kayboluşu dolayısıyla bir gerileme olduğundan yeni bir söylem getirdiğine dair düşünce çeşitlilikleri içerisinde kendini belirlemiş zihinsel ve pratik bir süreçtir. Postmodern edebiyat ise bütün bu perspektiflerin çoğulluğu içinde çeşit çeşit görünümlere dönüşen gerçekliğin üzerine kurulmuştur.